

*Załącznik nr 3
do Uchwały Nr XXV-9.51/21
Senatu UMCS*

**Pytania na egzamin dyplomowy dla studentów kierunku filozofia
studia stacjonarne I stopnia
specjalność filozofia teoretyczna
kończących studia w roku akademickim 2021/22**

1. Jakie wyróżnia się działy filozofii, jej dyscypliny, jej główne kierunki i szkoły?
2. Jaki jest status i miejsce filozofii w historii myśli oraz we współczesnej kulturze?
3. Jakie są różnice i ewentualne podobieństwa między potocznymi i filozoficznymi koncepcjami świata i człowieka?
4. Jakie wyróżnia się funkcje języka?
5. Czym jest definicja; jaka jest budowa definicji oraz jej, rodzaje? Kiedy definicje są poprawne, a kiedy zawierają błędy?
6. Jak można uzasadnić tezę, że poglądy filozofów antycznej Grecji i Rzymu stanowią źródła kultury europejskiej?
7. Jaka jest etymologia i znaczenie terminu „filozofia”?
8. Czy metafora może stanowić środek wyrazu problematyki filozoficznej?
9. Na czym polegają różnice między Augustyna i Tomasza z Akwinu koncepcją poznania i człowieka?
10. Jakie stanowiska w sporze o uniwersalia wyodrębniły się w okresie średniowiecza?
11. Jaka jest relacja między filozofią a teologią?
12. Jakie główne nurty wyróżniamy w filozofii renesansowej? Jacy byli jej najważniejsi reprezentanci?
13. Jakie stanowiska w sporze o substancję powstały wieku XVII?
14. Jakie były przewodnie idee Oświecenia europejskiego?
15. Jakie były główne założenia filozofii krytycznej I. Kanta?
16. Na czym polegała oryginalność Heglowskiej koncepcji Absolutu?
17. Jakie były podstawowe tezy pozytywizmu?
18. Co o istocie i genealogii nihilizmu pisał F. Nietzsche?
19. Na czym polegała Husserlowska krytyka psychologizmu i koncepcja metody fenomenologicznej?
20. Czym różni się filozofia języka według „wczesnego” i „późnego” Wittgensteina?
21. Jakie były główne założenia egzystencjalistycznej filozofii człowieka (Heidegger i Sartre)?
22. Jaki jest stosunek filozofii postmodernistycznej do tradycji filozoficznej?
23. Jakie były główne nurty w polskiej filozofii dwudziestowiecznej?
24. Z jakim pojmowaniem twórczości spotykamy się w filozofii polskiej?
25. Czym jest wnioskowanie dedukcyjne?
26. Czym jest rachunek zdań, a czym rachunek zbiorów (algebra Boole’a zbiorów)?
27. Co oznaczają pojęcia: pary, iloczynu kartezjańskiego i relacji?
28. Co oznacza pojęcie równoliczność zbiorów?
29. Czym są normy moralne?
30. Czym jest konflikt moralny?
31. Jakie poglądy i stanowiska prezentowała dwudziestowieczna etyka polska (szkoła lwowsko-warszawska, W. Tatarkiewicz, H. Elzenberg)?
32. Czy możliwa jest religia bez Boga?
33. Czym jest teodycea i jakie są jej rodzaje?
34. Czym charakteryzują się filozoficzne interpretacje doświadczenia mistycznego: perenializm i konstruktywizm?
35. Jakie są dzieje pojęcia piękna i jego status współczesny? Czy istnieją wartości opozycyjne wobec piękna?
36. Jaki jest status dzieła sztuki w paradygmacie estetycznym i po awangardzie?
37. Jak ustosunkowuje się estetyka wobec wyzwań kultury i filozofii współczesnej?
38. Jakie są podstawowe koncepcje ontologii (metafizyki)?
39. Na czym polega spór między realizmem a idealizmem metafizycznym?

40. Na czym polega spór między determinizmem a indeterminizmem i jakie znaczenie mają dla niego nauki przyrodnicze?
41. Jakie są główne założenia transcendentalizmu jako stanowiska epistemologicznego?
42. Czym zajmuje się epistemologia znaturalizowana?
43. Z jakimi trudnościami wiąże się przyjęcie klasycznej definicji prawdy?
44. Na jakie podstawowe kwestie zwraca uwagę epistemologiczna dyskusja na temat pamięci?
45. Jakie są główne stanowiska w filozoficznych sporach dotyczących istnienia ludzkiej natury?
46. Na czym polega różnica między stanowiskami kompatybilistycznymi i nonkompatybilistycznymi w kwestii wolności?
47. Czym charakteryzuje się rozumienie człowieka w dwudziestowiecznych i najnowszych koncepcjach kryzysu kultury?
48. Jakie są możliwe rozwiązania problemu psychofizycznego?
49. Jakie są najważniejsze ujęcia świadomości w filozofii umysłu?
50. Czego dotyczy spór o źródła treści stanów mentalnych (internalizm i eksternalizm)?

